

Kohtuasi T-85/09

Yassin Abdullah Kadi

versus

Euroopa Komisjon

Ühine välis- ja julgeolekupoliitika – Osama bin Ladeni, Al-Qaida võrgu ja Talibaniga seotud isikute ja üksuste vastu suunatud piirangud – Määrus (EÜ) nr 881/2002 – Isiku rahaliste vahendite ja majandusressursside külmutamine pärast tema kandmist Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni organi koostatud loetelusse – Sanktsioonide komitee – Järgnev määruse nr 881/2002 I lissasse kandmine – Tühistamishagi – Põhiõigused – Õigus olla ära kuulatud, õigus tõhusale kohtulikule kontrollile ja õigus omandi kaitsele

Üldkohtu otsus (seitsmes koda), 30. september 2010 II - 5181

Kohtuotsuse kokkuvõte

1. *Menetlus – Pädevuse jaotus Euroopa Kohtu ja Üldkohtu vahel – Üldkohtu poolt Euroopa Kohtu varasemas apellatsioonimenetluses õigusküsimustes võetud seisukoha kahtluse alla seadmine*
2. *Euroopa ühendused – Institutsioonide aktide seaduslikkuse kohtulik kontroll – Määrus, millega kehtestatakse teatavate Osama bin Ladeni, Al-Qaida võrgu ja Talibaniga seotud isikute ja üksuste vastu suunatud eripiirangud – Põhiõigustest lähtuv kontroll – Ullatus (Nõukogu määrus nr 881/2002; komisjoni määrus nr 1190/2008)*

II - 5177

3. *Euroopa ühendused – Institutsioonide aktide seaduslikkuse kohtulik kontroll – Määrus, millega kehtestatakse teatavate Osama bin Ladeni, Al-Qaida võrgu ja Talibaniga seotud isikute ja üksuste vastu suunatud eripiirangud – Kaitseõigused*
(Nõukogu määrus nr 881/2002; komisjoni määrus nr 1190/2008)
4. *Euroopa ühendused – Institutsioonide aktide seaduslikkuse kohtulik kontroll – Määrus, millega kehtestatakse teatavate Osama bin Ladeni, Al-Qaida võrgu ja Talibaniga seotud isikute ja üksuste vastu suunatud eripiirangud – Nimetatud isikute ja üksuste rahaliste vahendite, vara ja muude majandusressursside üldine ja kestav külmutamine, ilma et viimati nimetatuid oleks ära kuulatud – Omandiõiguse rikkumine*
(Nõukogu määrus nr 881/2002; komisjoni määrus nr 1190/2008)

1. Sellistel asjaoludel, kus tegemist on õigusaktiga, mille komisjon on vastu võtnud asendamaks varasemat õigusakti, mille Euroopa Kohus on tühistanud apellatsioonkaebuse põhjal, mis on esitatud Üldkohtu otsuse peale, millega jäeti nimetatud õigusakti peale esitatud hagi rahuldamata, on edasikaebamise põhimõttest endast ja sellega kaasnevast kohtute hierarhisest asetusest tulenevalt Üldkohtul põhimõtteliselt soovitatav mitte seada kahtluse alla Euroopa Kohtu juba tehtud otsuseid õigusküsimustes. Eeltoodu kehtib veelgi enam siis, kui

Euroopa Kohus on otsuse teinud suurkojana ning on selgesti kavatsenud teha põhimõttelise otsuse. Seega kui tuleb anda vastus institutsioonide, liikmesriikide ja huvitatud õigusringkondade küsimustele, mis on tekkinud pärast Euroopa Kohtu otsust, siis peab neile vastama Euroopa Kohus ise tulevaste kohtuasjade raames, mis võivad tema menetlusse tulla. Peale selle muudab sellistel asjaoludel põhimõtteliselt Euroopa Kohus, mitte Üldkohus vajaduse korral kohtupraktika seisukohti, kui see tundub talle põhjendatud, arvestades eelkõige tõsiseid

probleeme, millele on viidanud institutsioonid ja liikmesriikide valitsused.

(vt punktid 121, 123)

2. Sellise tühistamishagi raames, mille ese on määrus (EÜ) nr 1190/2008, millega muudetakse 101. korda määrust nr 881/2002, millega kehtestatakse teatavate Osama bin Ladeni, Al-Qaida võrgu ja Talibaniga seotud isikute ja üksuste vastu suunatud eripiirangud, on Üldkohtu ülesanne tagada põhimõtteliselt täielik kontroll nimetatud määruse seaduslikkuse üle põhiõiguste seisukohast, tunnustamata määruse suhtes mis tahes kohulikku immuniteeti põhjusel, et sellega rakendatakse Julgeolekunõukogu poolt Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni põhikirja VII peatüki alusel vastu võetud resolutsioone.

See peab olema nii vähemalt senikaua, kui Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni sanktsioonide komitee loodud läbivaatamise menetlused ei anna ilmselgelt tõhusa kohtuliku kaitse tagatise. Kuna Julgeolekunõukogu ei ole sisuliselt ikka veel pidanud otstarbekaks luua sõltumatut ja erapooleletut organit, kelle ülesanne on otsustada nii õigus- kui

faktiküsimustes kaebuste üle, mis on esitatud sanktsioonide komitee üksikotustuste peale, saab ühenduste kohtu kontrolli ühenduse meetmete üle, millega külmutatakse rahalisi vahendeid, pida tõhusaks üksnes siis, kui see käsitleb kaudselt sanktsioonide komitee sisulisi hinnanguid ning nende aluseks olevaid asjaolusid.

Rahaliste vahendite külmutamise meetmete täieliku ja range kohtuliku kontrolli põhimõte on seda põhjendatum, kui need meetmed riivavad puudutatud isiku põhiõigusi märkimisväärselt ja püsivalt.

(vt punktid 126–129, 151)

3. Kuivõrd määrus (EÜ) nr 1190/2008, millega muudetakse 101. korda määrust nr 881/2002, millega kehtestatakse teatavate Osama bin Ladeni, Al-Qaida võrgu ja Talibaniga seotud isikute ja üksuste vastu suunatud eripiirangud, kehtestab isiku suhtes piirangud, kuna ta on kantud selle määruse I lisas sisalduvasse loetelusse, ilma et nimetatud isikule oleks antud reaalseid tagatise tema kahjuks kasutatud asjaoludest ja tõenditest teatamise osas või talle antud võimaluse osas olla seoses sellega tegelikult tõhusalt ära kuulatud,

tuleb järeldada, et see määrus on vastu võetud sellise menetluse kohaselt, mille käigus ei ole austatud kaitseõigusi.

Lisaks sellele, kuna nimetatud isikul ei olnud vähimatki tegelikku juurdepääsu tema vastu esitatud informatsioonile ja tõenditele ning arvestades seoseid kaitseõiguste ja tõhusa kohtuliku kaitse õiguse vahel, ei saanud ta samuti kaitsta oma õigusi nimetatud asjaoludega seoses rahuldavates tingimustes ühenduste kohtus, nii et tuleb järeldada, et on rikutud nimetatud tõhusa kohtuliku kaitse õigust.

4. Isiku suhtes selliste piirangute kehtestamise näol nagu rahaliste vahendite külmutamine – mis on sätestatud määruses (EÜ) nr 1190/2008, millega muudetakse 101. korda määrust nr 881/2002, millega kehtestatakse teatavate Osama bin Ladeni, Al-Qaida võrgu ja Talibaniga seotud isikute ja üksuste vastu suunatud eripiirangud –, sest see isik on kantud selle määruse I lisas sisalduvasse loetelusse, on tegemist tema omandiõiguse põhjendamatu piiramisega, kuna nimetaud määrus nr 1190/2008 võeti vastu ilma, et oleks antud mingisugustki reaalselt tagatist, mis oleks hagejal võimaldanud esitada oma seisukoha pädevatele asutustele, ja seda olukorras, milles tema omandiõiguse piiramist tuleb lugeda oluliseks, arvestades tema suhtes võetud rahaliste vahendite külmutamise meetmete üldist ulatust ja kestust.

(vt punktid 181, 184)

(vt punktid 192 ja 193)